

ДІЄВІСТЬ, РЕАЛІСТИЧНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Чернова Т.Л., доц.

*Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського
(м. Сімферополь, Україна)*

Екологічна ситуація в країні залишається напруженою – збільшується деградація земель, зменшується їх родючість, попри скорочення викидів від стаціонарних джерел забруднення підвищується обсяг викидів шкідливих речовин від пересувних джерел, що становить все більшу загрозу здоров'ю населення у великих та середніх містах України, залишається загрозливим стан водних ресурсів та якість питного водопостачання, набули неабиякої гостроти проблеми поводження з відходами, особливо побутовими у великих населених пунктах, незадовільними темпами розширюється заповідна мережа, зокрема, особливо загрозлива ситуація склалася з реальним додержанням природно-заповідного режиму та функціонального використання природоохоронних територій. Однак вирішити екологічні проблеми можливо виключно в системі забезпечення сталого розвитку.

Переходу України на позиції сталого розвитку повинно передувати реформування всього народного господарства і внесення деяких коректив у систему еколого-економічної політики. Врахування екологічного фактору при проведенні економічних реформ потребує відповідної орієнтації всіх економічних інструментів, в першу чергу тих, що впливають на напрями і темпи структурної перебудови економіки. Важливою умовою переходу до сталого розвитку є стабілізація економіки і відновлення економічного росту, підвищення ефективності виробництва. Разом з тим, розвиток економіки не повинен бути самоціллю, а тільки засобом досягнення соціальних цілей суспільства, при дотриманні екологічних обмежень.

В даний час еколого-економічна ефективність політики держави в сфері сталого розвитку може формуватись на основі трьох основних принципів:

- мінімізації антропогенних перетворень;
 - поетапності ліквідації їх негативних наслідків;
 - вибіркового підходу до проведення природоохоронних заходів з метою підвищення їх ефективності.
- Виходячи з цього, основними еколого-економічними напрямками політики держави з метою реалізації стратегічних цілей сталого розвитку є:
- структурна перебудова економіки держави та врахування вимог екологічної безпеки при її здійсненні;
 - сприяння формуванню якісної структури споживання, в основі якої лежать принципи раціональності й безвідходності;

– реформування цінової політики, встановлення обмежувальних цін на енергоносії, перехід до загальної обов’язкової системи платного природокористування;

– інституційні перетворення з метою формування нового правового і економічного механізму регулювання взаємодії державних органів різних рівнів і природокористувачів, включення екологічних вимог в процедуру оцінки соціально-економічної ефективності управлінських рішень;

– реструктуризація екологічного законодавства у зв’язку із зміною умов життєдіяльності населення і структури виробництва;

– формування ефективної системи екологічної освіти і виховання;

– реалізація першочергових екологічних програм державного значення;

– розвиток економічних методів регулювання природокористування і децентралізація управління охороною навколишнього природного середовища, розширення повноважень місцевих органів управління;

– забезпечення найбільш економічно ефективного вирішення природоохоронних проблем за рахунок використання ініціативи та зацікавленості суб’єктів господарювання;

– стимулювання інвентаризації джерел забруднення, сприяння підвищенню культури виробництва і зміцненню технологічної дисципліни, нагромадження фінансових ресурсів та природоохоронних інвестицій;

– створення ефективної системи екологічної інформації, періодичних видань екологічної орієнтації, цілеспрямована пропаганда екологічних знань.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам’яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 252-253.